

Oponentský posudek na rigorózní práci

Autorka: **Mgr. Kateřina Tumpachová**

Rigorózní práce: **Právní aspekty aktuálního vývoje ochrany osobních údajů**

Rozsah práce: 132 stran

Vedoucí: Doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc.

Oponent: JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

I.

K předmětu (tématu) práce:

Téma je velmi aktuální vzhledem k novému a mimořádně složitému nařízení EU č. 2016/679 o ochraně osobních údajů (GDPR), které nabylo účinnosti (tzv. použitelnosti) dnem 25.5.2018. Nové nařízení vyvolává mnoho výkladových i aplikačních otázek a problémů, a to jak samo o sobě, tak v souvislosti se dvěma specificky českými okolnostmi. Za prvé, že dosud u nás dosud nebylo provedeno potřebným „adaptačním“ zákonem, takže je otázka, zda či do jaké míry je opravdu „přímo použitelné“. A za druhé, že u nás stále platí „starý“ zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který je v řadě ohledů v rozporu s novým nařízením. Podle mého názoru to jsou stěžejní právní aspekty „aktuálního vývoje“, které by stály za pozornost, protože vyvolávají v ČR právní nejistotu ohledně klíčové otázky, co vlastně platí a co ne. Autorka se jim však ve své práci věnovala poměrně okrajově.

Odhlédnou-li od poměrně neurčité části názvu „právní aspekty aktuálního vývoje“, pak téma práce je podle mého názoru vymezeno příliš široce. Autorka v důsledku toho pojala svoji práci jako komplexní pojednání o celé právní úpravě osobních údajů, respektive celého nového nařízení GDPR. To jí přirozeně znemožnilo zaměřit se hlouběji na rozbor vybraných významných institutů či problémů.

K systematice práce:

Práce je – kromě Úvodu a Závěru – logicky rozčleněna do 10 kapitol. V kapitole 1 „Vývoj právní úpravy ochrany osobních údajů“ a kapitole 2 „Právní předpisy v oblasti ochrany osobních údajů – působnost“ autorka seznamuje s prameny právní úpravy v daném úseku, a to jak v historickém vývoji, tak *de lege lata*. V kapitole 3 „Základní zásady zpracování osobních údajů“, kapitole 4 „Subjekty právní úpravy ochrany osobních údajů“ a kapitole 5 „Osobní údaj“ autorka vymezuje základní pojmy, instituty a principy právní úpravy ochrany osobních údajů; zde jen poznamenávám, že v kapitole 4 postrádám oddíl věnující se „subjektu údajů“. Kapitola 6 „Práva a povinnosti správce a zpracovatele“ a kapitola 7 „Práva subjektu údajů“ jsou jádrem práce. Kapitola 8 „Odpovědnost při zpracování osobních údajů“ se věnuje veřejnoprávní a soukromoprávní odpovědnosti správce a zpracovatele. Kapitoly 9 a 10 pak pojednávají o právní úpravě předávání osobních údajů do zahraničí a některým novým institutům nařízení GDPR, jako je například pověřence pro ochranu osobních údajů.

K metodice a práci s prameny:

Práce je spíše popisná. Po metodické stránce má celkově charakter spíše příručky či stručného komentáře k nařízení GDPR. Analytické pasáže či místa v práci samozřejmě jsou, ale zpravidla jen na základě převzetí dílčího právního problému z nějakého článku, komentáře či monografie, ocitování tam prezentovaného právního názoru a stručné poznámky autorky, zda s tím souhlasí, či nikoli. Autorka si sama příliš neklade vlastní, originální právní otázky, a tudíž ani nenabízí vlastní, originální (hlubší) právní analýzy. „Přidaná hodnota“ práce je tak malá.

Pokud jde o výběr pramenů, autorka si opatřila dostatečný okruh literatury, vyhledala si v ní podstatné informace a dokázala je správně a přiměřeně zpracovat. Výběr judikatury je ale omezenější. Na str. 152 v seznamu judikatury je něco málo přes 20 vybraných soudních rozhodnutí.

Po formální stránce je práce s prameny – na úroveň rigorózní práce - ledabylá. V Seznamu literatury na str. 141 a násl. jsou díla z časopisů citována neúplně. Např. na str. 143 autorka uvádí dílo autora, název článku, název časopisu (např. „Právní rozhledy“ či „Bulletin advokacie“) a jeho ročník, ale již neuvádí číslo časopisu v rámci příslušného ročníku. U řady literárních pramenů chybí i čísla ISBN a ISSN, což je dnes již (bohužel) citačním standardem.

V Seznamu judikatury na str. 152 nejsou judikáty chronologicky seřazené ani roztrženy podle soudů.

K obsahu práce:

Obecně:

Mojí základní výhradou vůči obsahu práci je to, že v zásadě postrádá vymezení vlastních, originálních výzkumných otázek či problémů a že je dosti popisná. Díky tomu má jen zčásti charakter vědecké práce v pravém slova smyslu. Na druhou stranu je třeba upřímně uznat, že autorka poctivě a obsahově dostatečně zpracovala celou šíři těžkého a složitého tématu.

Konkrétně:

Ke str. 10-11: Autorka plete názvy: „Listina základních práv a svobod Evropské unie“, „Listina základních práv Evropské unie“ a „Charta základních práv a svobod Evropské unie“. Datum, které u této Listiny (Charty) uvádí, totiž datum 26.10.2012, je zjevně zcela mimo.

Ke str. 25: Autorka zde nadhodila stěžejní právní otázku: „Další osud zákona o ochraně osobních údajů je ovlivněn existencí nařízení o ochraně osobních údajů. Předmět právní úpravy obou předpisů je totožný a zákon tak musí nařízení ustoupit.“ Problém je v tom, že starý zákon č. 101/2000 Sb. se v řadě ohledů dostal do rozporu s nařízením GDPR. Autorka však kolidující normy či instituty neidentifikovala. A její závěr o tom, že „zákon ... musí nařízení ustoupit“, působí jako nepovedená poznámka z bakalářské práce studenta sociologického či politologického oboru. Myslím, že autorka měla o tomto problému pojednat podstatně hlouběji a vysvětlit, proč a v jakých hlavních ohledech je starý zákon neaplikovatelný. Nebo není?

Ke str. 83: Myslím, že v poznámce pod čarou č. 334 má být správně citován čl. 7 odst. 4 nařízení GDPR.

Ke str. 87: Autorka nesouhlasí s názorem J. Žúrka, podle něhož zpracování „pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu“ je „kategorií širší, než je tomu u plnění právní povinnosti správce a nemusí se jednat o plnění povinnosti striktně stanovené právními předpisy“. Autorka píše: „S takovým závěrem se však nelze ztotožnit, neboť je v rozporu s výslovným zněním recitálu 45 nařízení o ochraně osobních údajů.“ Názor autorky ale vede k závěru, že čl. 6 odst. 1 písm. e) nařízení GDPR je vlastně nadbytečný. Pokud ne, jaký je rozdíl v rozsahu obou norem, tj. normy podle čl. 6 odst. 1 písm. c) a normy podle čl. 6 odst. 1 písm. e) nařízení GDPR?

Na str. 95-97 (oddíl 6.1.8.) píše o tom, že zákon o ochraně osobních údajů v § 5 odst. 2 obsahuje další právní důvody pro zpracování osobních údajů, ačkoli „Soudní dvůr Evropské unie judikoval taxativnost výčtu právních důvodů uvedených v článku 7 směrnice“. Autorka se s tímto rozporem (či normativním nesouladem) nikterak nevypořádává, a to ani s ohledem na zjevnou taxativnost výčtu právních důvodů v čl. 6 nového nařízení GDPR.

K Závěru: Chybí jasná zjištění či odpovědi na nějaké vytčené otázky či problémy. Nelze zde najít ani jasnější shrnutí nejdůležitějších prospěšných změn, které přineslo nařízení GDPR v porovnání s dosavadní („starou“) evropskou a českou právní úpravou ochrany osobních údajů.

K formální stránce práce:

Práce nemá očíslované strany.

II.

Přes výhrady, které jsem výše uvedl, práce podle mého názoru více či méně splňuje požadavky stanovené pro rigorózní práce.

Prosím autorku, aby se při obhajobě pokusila odpovědět na mé připomínky výše.

Předloženou práci **doporučuji k obhajobě.**

V Praze dne 24.11.2018

JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.